

Приймак Наталія Володимирівна

*кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри менеджменту та економіки
Міжнародний європейський університет*

Pryimak Nataliia

*Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer of the Management and Economics Department*

International European University

ORCID: 0000-0002-0206-2577

**АЛГОРИТМ СКЛАДАННЯ ПОДАТКОВОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ
ПЛАТНИКА ЄДИНОГО ПОДАТКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
THE ALGORITHM FOR COMPILING THE TAX DECLARATION OF
THE PAYER OF THE UNIFORM TAX UNDER THE CONDITIONS OF
THE STATE OF MARTIAL**

Анотація. Вступ. Традиційно запровадження нових податків (наприклад, 2 % єдиного податку) призводило до необхідності затвердження відповідної форми податкової декларації як для фізичних, так і юридичних осіб. Так сталося і цього разу. Форму податкової декларації платників єдиного податку третьої групи на період дії воєнного та надзвичайного стану в Україні було затверджено наказом Міністерства фінансів України від 26 квітня 2022 року № 124 «Про затвердження форми податкової декларації платника єдиного податку третьої групи на період дії воєнного, надзвичайного стану в Україні». Загалом податкова декларація платників єдиного податку третьої групи має дуже спрощений вигляд, який складається з трьох частин та двох

додатків. В той же час необхідно мати відповідний набір інструментів для правильного заповнення відповідних рядків такої податкової декларації. Таким інструментом може виступати алгоритм складання податкової декларації платника єдиного податку в умовах воєнного стану.

Мета. Метою статті є розробка алгоритму складання податкової декларації платника єдиного податку в умовах воєнного стану.

Результати. В процесі проведеного дослідження було ідентифіковано порядок заповнення податкової декларації платників єдиного податку в умовах воєнного стану. Запропонований алгоритм заповнення рядків такої декларації уможливив її правильне складання, що в свою чергу буде корисно для всіх юридичних осіб, які складають таку податкову декларацію, а органам Державної податкової служби України запропонований алгоритм стане в нагоді при проведенні перевірок платників єдиного податку.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на дискусії щодо дослідженні доцільності існування спрощеної системи оподаткування, яка з одного боку є каталізатором для розвитку малого бізнесу, а з іншого інструментом для мінімізації податкових платежів до державного бюджету.

Ключові слова: єдиний податок, податкова декларація, алгоритм складання, платники податків, воєнний стан.

Summary. Introduction. Traditionally, the introduction of new taxes (for example, 2% of the single tax) led to the need to approve the appropriate form of tax declaration for both individuals and legal entities. It happened this time as well. The form of the tax declaration of payers of the single tax of the third group for the period of martial law and state of emergency in Ukraine was approved by the order of the Ministry of Finance of Ukraine dated April 26, 2022 No. 124 "On approval of the form of the tax declaration of the payer of the single tax of the

third group for the period of martial law and state of emergency in Ukraine ". In general, the tax declaration of taxpayers of the single tax of the third group has a very simplified form, which consists of three parts and two appendices. At the same time, it is necessary to have an appropriate set of tools to correctly fill in the relevant lines of such a tax declaration. Such a tool can be an algorithm for drawing up a tax declaration of a single tax payer under martial law.

Purpose. *The purpose of the article is to develop an algorithm for drawing up a tax declaration of a single tax payer under martial law.*

Results. *In the course of the research, the procedure for filling out the tax declaration of single tax payers under martial law conditions was identified. The proposed algorithm for filling out the lines of such a declaration made it possible to make it correctly, which in turn will be useful for all legal entities that prepare such a tax declaration, and the proposed algorithm will be useful for the authorities of the State Tax Service of Ukraine when conducting inspections of single tax payers.*

Discussion. *In further scientific research, it is proposed to focus attention on the discussion regarding the study of the feasibility of the existence of a simplified taxation system, which on the one hand is a catalyst for the development of small businesses, and on the other hand is a tool for minimizing tax payments to the state budget.*

Keywords: *single tax, tax declaration, compilation algorithm, taxpayers, martial law.*

Постановка проблеми. Традиційно запровадження нових податків (наприклад, 2 % єдиного податку (далі – ЄП)) призводило до необхідності затвердження відповідної форми податкової декларації як для фізичних, так і юридичних осіб. Так сталося і цього разу. Форму податкової декларації платників єдиного податку третьої групи на період дії воєнного та надзвичайного стану в Україні (далі – податкової декларації) було

затверджено наказом Міністерства фінансів України від 26 квітня 2022 року № 124 «Про затвердження форми податкової декларації платника єдиного податку третьої групи на період дії воєнного, надзвичайного стану в Україні» [1]. Загалом податкова декларація платників єдиного податку третьої групи має дуже спрощений вигляд, який складається з трьох частин та двох додатків. В той же час необхідно мати відповідний набір інструментів для правильного заповнення відповідних рядків такої податкової декларації. Таким інструментом може виступати алгоритм складання податкової декларації платника єдиного податку в умовах воєнного стану.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний вклад у формування базових положень та концепцій в частині єдиного податку зроблено вітчизняними дослідниками. Провідні українські автори К.В. Безверхий та О.А. Юрченко [2] досліджують мінімальне податкове зобов'язання для бізнесу. Дмитрів В.І. [3] виокремлює особливості застосування спрощеної системи оподаткування в Україні. Іванишина О.С. та Деміденко Л.С. [4] розглядають спрощену систему оподаткування, обліку та звітності. Коцупатрий М.М. та Ковач С.І. [5] аналізують системи оподаткування діяльності фізичних осіб-підприємців в Україні. Колектив вітчизняних дослідників І.С. Кавова, В.П. Карєв, О.І. Малишкін, С.М. Семенова та С.М. Шуляренко [6] характеризують гармонізацію бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах України в контексті нормативів ЄС. Мальшакова С. [7] проводить аналіз систем оподаткування. Онищенко В. [8] наводить огляд податкових змін. Разом з тим залишаються не вирішеними проблемні питання в частині алгоритму складання податкової декларації платника єдиного податку в умовах воєнного стану.

Метою статті є розробка алгоритму складання податкової декларації платника єдиного податку в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. У першій частині податкової декларації пропонується заповнити суму доходу за місяць та суму податкового зобов'язання у гривнях у копійках.

У другій частині декларації зазначається, що земельні ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь в інших розмірах (у тому числі альвеолярних), заповнюються платником (за фіксованою ставкою 2%) власником, орендарем, користувачем, які зобов'язані оподатковуватись податком. станом на грудень поточного року У складі декларації подати заяву для розрахунку загальної суми мінімального податку до сплати.

Частина III податкової декларації спрямована на виправлення помилок самостійно, допущених у минулих звітних періодах, і, відповідно, встановлення зобов'язань, пов'язаних із такими виправленнями. Окрім основної частини, до податкової декларації також передбачено подання додатків (якщо вони заповнені):

1) Додаток 1 «Розрахунок загального мінімального податкового зобов'язання за податковий (звітний) рік». Подають його платники ЄП за ставкою 2 % зі статусом власників, орендарів, користувачів на інших умовах (у т. ч. на умовах емфітевзису) земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь, у яких виникає обов'язок подавати додаток із розрахунком загального мінімального податкового зобов'язання у складі податкової декларації за грудень;

2) Додаток 2 «Відомості про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску». Його подають ФОП – платники ЄП за ставкою 2 % у разі визначення ЄСВ разом із декларацією за грудень.

Алгоритм заповнення заголовної частини податкової декларації (табл. 1).

Алгоритм заповнення розділу «Заголовна частина»

Назва показника	Код рядка	Пояснення щодо заповнення
Тип декларації	1	У рядку 1 ставиться відмітка "X": <ul style="list-style-type: none"> • у полі "Звітна" - якщо подається поточна звітна декларація; • у полі "Звітна нова" - якщо в поданій раніше декларації була допущена помилка і вона виправляється шляхом подання нової декларації до настання граничного терміну її подання; • у полі "Уточнююча" - якщо виправляються помилки в поданій раніше декларації після настання граничного терміну подання декларації
Податковий (звітний) період	2	У рядку 2 проставляється звітний (податковий) місяць (вказується арабська цифра 1-12) та звітний рік (наприклад, 2022)
Податковий (звітний) період, який уточнюється	3	У рядку 3 зазначається звітний (податковий) період, що уточнюється (у разі подання уточнюючої декларації). Для уточнюючої декларації звітний (податковий) період (рядок 2) та звітний (податковий) період, що уточнюється (рядок 3), заповнюються однаковими значеннями , що відповідають звітному (податковому) періоду, що уточнюється
Найменування контролюючого органу, до якого подається декларація	4	У рядку 4 вказується найменування фіскального органу, до якого подається декларація
Платник	5	У рядку 5 зазначається найменування суб'єкта господарювання для юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) для фізичної особи - підприємця
Код за ЄДРПОУ, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта	6	У рядку 6 зазначається присвоєний юридичній особі код ЄДРПОУ. Відповідно до пп. 1 п. 2.2 Порядку обліку платників податків і зборів код за ЄДРПОУ є податковим номером платників податків. Юридичні особи , які не мають коду за ЄДРПОУ, зазначають реєстраційний (обліковий) номер платника податків, який присвоюється контролюючим органом. Серію (за наявності) та номер паспорта зазначають фізичні особи , які через релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті

Податкова адреса Електронна адреса	7	У рядку 7 зазначається податкова адреса (місце проживання) платника податку. Адреса вказується у загальностановленому порядку: вулиця, № будинку, № офісу, місто (населений пункт), район (якщо населений пункт не є райцентром), область (якщо місто не є обласним центром), поштовий індекс. Загальноприйнятими є також скорочення "вул." замість "вулиця", "буд." замість "будинок" тощо. Також у рядку 7 вказується електронна адреса та номер телефону платника
---------------------------------------	---	--

Джерело: складено автором на основі [1]

Після заповнення заголовної частини податкової декларації доцільно буде ознайомитись з алгоритмом заповнення розділу I такої декларації (табл. 2).

Таблиця 2

Алгоритм заповнення розділу I. Розрахунок податкових зобов'язань з єдиного податку

Найменування рядка	Код рядка	Пояснення щодо заповнення
Обсяг доходу за податковий (звітний) місяць, що оподатковується за ставкою 2 відсотки доходу	01	У рядку 1 зазначається обсяг доходу за податковий (звітний) місяць, що оподатковується за ставкою 2 % доходу
Сума податкових зобов'язань за податковий (звітний) місяць (рядок 01 x 2 відсотки)	02	У рядку 2 зазначається сума податкових зобов'язань за податковий (звітний) місяць. Значення рядка розраховується за формулою: р. 01 x 2 %

Джерело: складено автором на основі [1]

Охарактеризувавши заповнення розділу 1 «Розрахунок податкових зобов'язань з єдиного податку» (табл. 2) доцільно навести порядок заповнення розділу II податкової декларації (табл. 3).

Таблиця 3

Алгоритм заповнення розділу II. Розрахунок податкових зобов'язань з єдиного податку з урахуванням позитивного значення різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок

Найменування рядка	Код рядка	Пояснення щодо заповнення
Позитивне значення різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок (рядок 04 колонки 3 розділу II додатка 1)	03	У рядку 3 зазначається позитивне значення різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок. До рядка переносять суму, розраховану в р. 04 гр. 3 розд. II додатка 1 Рядок 3 заповнюється платниками єдиного податку третьої групи зі ставкою 2 % доходу - власниками, орендарями, користувачами на інших умовах (у т. ч. на умовах емфітевзису) земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь, у яких виникає обов'язок подавати додаток із розрахунком загального мінімального податкового зобов'язання у складі податкової декларації за грудень поточного року (п. 297 ¹ .1 ПКУ)
Сума єдиного податку до сплати з урахуванням позитивного значення різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок (рядок 02 + рядок 03)	4	У рядку 4 зазначається сума єдиного податку до сплати з урахуванням позитивного значення різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок. Значення рядка розраховується за формулою: р. 02 + р. 03 Рядок 4 підлягає обов'язковому заповненню у податковій декларації платника єдиного податку третьої групи за грудень відповідного поточного року

Джерело: складено автором на основі [1]

Після ознайомлення з алгоритмом заповнення розділу II (табл. 3) податкової декларації, доречно буде навести алгоритм складання розділу III податкової декларації.

**III. Визначення податкових зобов'язань у зв'язку з виправленням
самостійно виявлених помилок**

Найменування рядка	Код рядка	Пояснення щодо заповнення
Сума єдиного податку за даними раніше поданої декларації, що уточнюється (рядок 02 або 04 декларації, що уточнюється)	05	У рядку 05 зазначається сума єдиного податку за даними раніше поданої декларації, що уточнюється. Дані до рядка 05 переносяться з рядка 02 або рядка 04 декларації, що уточнюється
Уточнена сума податкових зобов'язань за податковий (звітний) період, у якому виявлена помилка	06	У рядку 06 зазначається уточнена сума податкових зобов'язань за податковий (звітний) період, у якому виявлена помилка
Сума єдиного податку до збільшення у зв'язку з виправленням помилки (рядок 05 - рядок 06, якщо рядок 05 > рядка 06)	07	У рядку 07 зазначається сума єдиного податку до збільшення у зв'язку з виправленням помилки. Значення рядка розраховується за формулою: р. 06 - р. 05, якщо р. 06 > р. 05
Сума єдиного податку до зменшення у зв'язку з виправленням помилки (рядок 05 - рядок 06, якщо рядок 05 > рядка 06)	08	У рядку 08 зазначається сума єдиного податку до зменшення у зв'язку з виправленням помилки. Значення рядка розраховується за формулою: р. 05 - р. 06, якщо р. 05 > р. 06

Джерело: складено автором на основі [1]

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, проведене дослідження дало змогу ідентифікувати порядок заповнення податкової декларації платників єдиного податку в умовах воєнного стану. Запропонований алгоритм заповнення рядків такої декларації уможливив її правильне складання, що в свою чергу буде корисно для всіх юридичних осіб, які складають таку податкову декларацію, а органам Державної податкової служби України запропонований алгоритм стане в нагоді при проведенні перевірок платників єдиного податку.

В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на дискусії щодо дослідженні доцільності існування спрощеної системи оподаткування, яка з одного боку є каталізатором для розвитку малого

бізнесу, а з іншого інструментом для мінімізації податкових платежів до державного бюджету.

Література

1. Про затвердження форми податкової декларації платника єдиного податку третьої групи на період дії воєнного, надзвичайного стану в Україні: наказ Міністерства фінансів України від 26 квітня 2022 року № 124. URL: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovozakonodavstvo/nakazi/77341.html> (дата звернення: 30.06.2022).
2. Безверхий К., Юрченко О. Мінімальне податкове зобов'язання для бізнесу: правила адміністрування. *Scientia Fructuosa*. 2022. № 3 (143). С. 114-125. doi: [doi.org/10.31617/1.2022\(143\)09](https://doi.org/10.31617/1.2022(143)09)
3. Дмитрів В.І. Особливості застосування спрощеної системи оподаткування в Україні. *Економіка та митно-правові відносини*. 2017. Випуск 2. С. 41-49. URL: <http://sciencehub.org.ua/wp-content/uploads/2018/06/7.-Дмитрів-В.І.-41-49.pdf> (дата звернення: 31.03.2022).
4. Іванишина О.С., Деміденко Л.С. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності: сучасний стан та напрями її вдосконалення. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/89.pdf (дата звернення: 30.06.2022).
5. Коцупатрий М.М., Ковач С.І., Безверхий К.В. Системи оподаткування діяльності фізичних осіб-підприємців в Україні. Актуальні проблеми економіки. 2012. № 10. С. 183-194. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2012_10_27 (дата звернення: 31.03.2022).
6. Малишкін О.І., Безверхий К.В., Кавова І.С., Семенова С.М., Шуляренко С.М., Карєв В.П. Гармонізація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах України в контексті нормативів ЄС :

монографія. Київ: ДУІТ, 2018. 416 с.

7. Мальшакова С. Аналізуємо системи оподаткування. Баланс-агро. 2018. № 45 (609). С. 16-18. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/agro-4-nalogooblozhenie-selхозpredpriyatij-12-analiziruem-sistemy-nalogooblozheniya> (дата звернення: 30.06.2022).
8. Онищенко В. Огляд податкових змін закону № 1914–Х. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/ru/9182-obzor-nalogovyh-izmeneniy-iz-zakonoproekta-5600-resursnaya-renta-prodaja-kvartir-nalogovyy> (дата звернення: 30.06.2022).

References

1. Pro zatverdzhennia formy podatkovoi deklaratsii platnyka yedynoho podatku tretoi hrupy na period dii voiennoho, nadzvychainoho stanu v Ukraini [On the approval of the form of the tax declaration of the payer of the single tax of the third group for the period of military and state of emergency in Ukraine]: nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 26 kvitnia 2022 roku № 124. URL: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovozakonodavstvo/nakazi/77341.html> [In Ukraine].
2. Bezverkhyi K., Yurchenko O. (2022). Minimal'ne podatkovye zobov'jazannja dlja biznesu: pravyla administruvannja [Minimum business tax liability: administration rules]. *Scientia Fructuosa*. № 3, pp. 114-125. [https://doi.org/10.31617/1.2022\(143\)09](https://doi.org/10.31617/1.2022(143)09) [In Ukraine].
3. Dmytriv, V.I. (2017). Osoblyvosti zastosuvannia sproshchenoi systemy opodatkuvannia v Ukraini [Features of application of the simplified taxation system in Ukraine]. *Ekonomika ta mytno-pravovi vidnosyny*. Vypusk 2, pp. 41-49. URL: <http://sciencehub.org.ua/wp-content/uploads/2018/06/7.-Дмитрів-В.І.-41-49.pdf> [in Ukrainian].
4. Ivanyshyna, O. and Demidenko, L. (2020). Simplified system of taxation, accounting and reporting: current state and direction of its improvement.

Efektyvna ekonomika. Vol. 5. URL:
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7909> [in Ukrainian].

5. Kotsupatryi, M.M., Kovach, S.I., Bezverkhyi, K.V. (2012). Systemy opodatkovannia diialnosti fizychnykh osib-pidpryiemtsiv v Ukraini [Systems of taxation of activities of natural persons-entrepreneurs in Ukraine]. *Aktualni problemy ekonomiky*. № 10, pp. 183-194 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2012_10_27 [in Ukrainian].
6. Malyshkin, O.I., Bezverkhyi, K.V., Kavova, I.S., Semenova, S.M., Shuliarenko, S.M., Kariiev, V.P. (2018). Harmonizatsiia bukhhalterskoho obliku ta opodatkovannia na pidpryiemstvakh Ukrainy v konteksti normatyviv YeS [Harmonization of accounting and taxation at Ukrainian enterprises in the context of EU standards]: monohrafiia. Kyiv: DUIT, 416 p. [in Ukraine].
7. Malshakova, S. (2018). Analizuiemo systemy opodatkovannia [The analyze tax systems]. *Balans-ahro*. № 45 (609), pp. 16-18 URL: <https://uteka.ua/ua/publication/agro-4-nalogooblozhenie-selxozpredpriyatij-12-analiziruem-sistemy-nalogooblozheniya> [in Ukrainian].
8. Onyshchenko, V. (2022). Ohliad podatkovykh zmin zakonu № 1914–X. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/ru/9182-obzor-nalogovyh-izmeneniy-iz-zakonoproekta-5600-resurnaya-renta-prodaja-kvartir-nalogovyy> [in Ukraine].